

& SAVOIR-VIVRE®

Creat cu pasiune și savoir-faire. Un volum Baroque Books & Arts®.

Sir David Tang

BUNELE
Maniere
MODERNE

stil, maniere, conversație, grație și bun-simț

traducere din limba engleză de
MIHAI MOROIU

AVOIR-VIVRE®

Colecție coordonată de Dana MOROIU

Sir David Tang

RULES FOR MODERN LIFE

Original English language edition first published by Penguin Books Ltd, London

Text copyright © Sir David Tang, 2016

The author has asserted his moral rights.

All rights reserved.

© Baroque Books & Arts®, 2017

Imaginea copertei: Ana WAGNER

Concepție grafică © Baroque Books & Arts®

Corector: Rodica CREȚU

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

TANG, DAVID

Bunele maniere moderne: stil, maniere, conversație, grație și bun-simț / Sir David Tang;

trad. din lb. engleză de Mihai Moroiu. - București: Baroque Books & Arts, 2017

ISBN 978-606-8564-82-1

I. Moroiu, Mihai (trad.)

395

Tiparul executat de Monitorul Oficial R.A.

Niciun fragment din această lucrare și nicio componentă grafică nu pot fi reproduse fără acordul scris al deținătorului de copyright, conform Legii Dreptului de Autor.

Pentru prețiosul sextet din viața mea:

Mama, Lucy, Victoria, Edward, Minnie și Naughtins

Rubrica aceea micuță a lui David Tang era interesantă pe vremuri, însă între timp s-a transformat într-o selecție de întrebări menite să-i servească amorului propriu și să-l urce și mai mult pe scara reputației sociale. Nu mă mai atrage deloc, oricât s-ar strădui el să-și convingă cititorii că lucrurile stau altfel. Ar trebui să-l înlocuiască cineva mai genuin și mai inventiv. Sper ca el să interpreteze constructiv această sugestie, care nu are deloc intenția de a-l insulta. Cineva incapabil să accepte o critică onestă ar trebui să-și petreacă mai mult timp printre oamenii servili.

Dacă îți imaginezi cumva că țin această rubrică tocmai ca să îmi dezvolt condiția socială și reputația și să devin și mai faimos, să îmi extind influența și relațiile, să mă cațăr pe scara socială și să îmi consolidez statutul de celebritate și că, numărându-mă printre semnatarii obișnuiți din *Financial Times*, cel mai prestigios jurnal internațional, urmăresc să mă plasez printre cei invidiați de alți autori, consacrați sau aspiranți – să știi că ai toată dreptatea.

TEHNOLOGIE

Așa cum viața noastră a fost fundamental schimbată de internet și de telefoanele mobile de-a lungul ultimelor două decenii, trebuie să ne așteptăm la noi transformări seismice în vremurile următoare, grație iminentului impact al roboților și inteligenței artificiale (AI). Putem pe drept cuvânt vorbi despre ceva „mai straniu decât SF-ul“.

Roboții sunt tot mai numeroși – poate fără să ne dăm prea bine seama. În America există de pe acum zece roboți la mia de muncitori, în vreme ce în Germania sunt douăzeci și opt, în Japonia, treizeci și doi, iar în Coreea de Sud, patruzeci – cifrele fiind peste tot în continuă creștere. În China, densitatea în momentul de față este de trei roboți la mia de muncitori, dar și aici cifra crește cu viteză exponențială. Se estimează că în 2020 în China vor exista opt sute de mii de roboți, care vor înlocui forța de muncă a 3,5 milioane de oameni. Nu există nicio îndoială că aceasta va produce consecințe de mare amploare în societate și în economie, revizuind complet modul în care interacționăm între noi, formulând o multitudine de noi dileme sociale.

Întâlnim de pe acum restaurante administrate cu ajutorul tehnologiei: clienții comandă online, sunt conduși

la mesele desemnate prin computere, iar mâncarea și băutura sunt preparate de roboți. Luați în considerare cât suntem de obsedați, încă de pe acum, să ne uităm la aparatele noastre mobile în restaurante, și nu să discutăm între noi; curând, persoanele ieșite să mănânce în oraș s-ar putea să nu mai aibă nicio interacțiune omenească! Există toate șansele ca tehnologia să creeze și alte tăceri în viața noastră. Dacă ducem aceste lucruri până la extrem, este posibil să ne trezim și să mâncăm un mic dejun gata preparat pentru noi, să mergem la slujbă într-un automobil, tren sau autobuz fără șofer și să stăm într-un birou plin de computere și roboți și AI. Niciodată nu vom avea nevoie de niciun fel de interacțiune palpabilă; și tot așa ne vom întoarce acasă, unde vom mânca cina noastră gata preparată, ne vom uita la televizor și vom merge la culcare. Nu-i greu de imaginat cum existența de zi cu zi va deveni cumplit de liniștită sau cu adevărat tăcută.

Zilnic apar noi descoperiri și invenții în domeniul inteligenței artificiale. După faimoasa înfrângere suferită de Gari Kasparov în fața computerului șahist Deep Blue, un program de computer dezvoltat recent de Google a reușit să-l învingă și pe campionul mondial al străvechiului joc Go. Automobilul fără șofer nu mai pare deloc o perspectivă fantezistă, ci o realitate inevitabilă a viitorului apropiat, iar alte descoperiri extraordinare vor schimba și mai mult modul nostru de viață. Lumea science-fictionului, în care mașinăriile sunt în stare să gândească, să aibă intuiții și liber arbitru, nu mai este deloc foarte departe. AI ar putea identifica produse de care avem nevoie și să le comande online; să ne găsească partenerul potrivit prin servicii specializate; să ne sugereze meniuri la care nu

ne-am gândit niciodată ori vacanțe la care nu am visat niciodată. S-ar putea să ne îmbogățească propria imaginație la un nivel pe care nu l-am crezut vreodată posibil. Dar cum vom răspunde la noile situații sociale cu care ne vom confrunta, fie ele om-față-de-om ori om-față-de-mașină?

Gândiți-vă la o lume în care mașinile neînsuflețite preiau de la noi, ființele omenești vii, procesele decizionale. Aceasta va influența neîndoielnic felul în care gândim și alegem și ne comportăm. Ar putea să reprezinte o provocare la adresa întregii teorii darwiniste a selecției naturale. Este posibil ca în cele din urmă AI să înlocuiască specia umană ca figură dominantă din natură? Trebuie cu adevărat să luăm aminte ce este capabilă să facă AI! Vă aduceți aminte de *Odiseea spațială 2001*? Computerul Hal 9000 era suficient de inteligent încât să învețe pe cont propriu tehnica cititului pe buze și s-a folosit de abilitatea lui ca să afle că cei doi astronauți de la bord discutaseră eventualitatea să-l deconecteze, considerând că începuse să comită greșeli. Prin urmare, Hal s-a apucat să-i împiedice, încercând să-i ucidă pe amândoi prin blocarea trapei pe unde puteau reveni în nava-mamă. Dacă o asemenea AI nu există acum, rândul ei va veni curând. Așa arată lumea viitoare, „unde nu a mai călcat vreun om”, spre care noi, asemenea doctorului Spock, suntem împinși „să pășim îndrăzneț”!

TELEFOANE MOBILE

Utilizarea unui BlackBerry ori iPhone este atât de răspândită acum în restaurante, încât se vede limpede cum conversația generală este practic înlocuită de indivizi care își verifică în

tăcere aparatele. Să fie un asemenea comportament antisocial un semn bun sau unul rău?

Aș zice că este excelent dacă toți cei din jurul mesei ar fi niște plicticoși fără leac. Am participat la prea multe prânzuri și cine la care te puteai absolut lipsi de conversația celor din jur, iar acum dispunem de arma secretă care ne permite să nu mai fim siliți să ascultăm, ci să ne vedem de ale noastre, cu scuza întemeiată sau nu că am avea o urgență.

În schimb este evident ceva rău atunci când te străduiești să îi atragi pe ceilalți în conversație sau să impresionezi pe cineva din business sau, mai grav, pe cineva de care te simți atras. Uneori am la mine un sistem secret de bruijaj electronic, ascuns în ceea ce arată ca o carte obișnuită. Pe supracoperta „volumului” meu scrie *Biggles in the Orient*, povestea sabotajelor practicate de japonezi, prin injectarea unui drog în guma de mestecat destinată tuturor piloților din RAF. Odată ce o mestecau, își pierdeau simțul de orientare și, aflați în plin zbor, se prăbușeau. Plasând un asemenea dispozitiv cu toată inocența pe masă, nu mai funcționează niciun mobil și nu vă spun cât de amuzant este să vezi ce panică se stârnește. După care toți sunt siliți să revină la bunele vechi obiceiuri, când o asemenea întâlnire era considerată o ocazie agreabilă și datorită conversației dintre invitați.

Dar, în absența unui aparat de bruijaj parșiv, folosirea telefonului mobil, într-o formă sau alta, nu cunoaște limite. Fizioterapeutul meu îmi spune că felul în care toată lumea își strâmbă gâtul ca să citească SMS-urile va provoca probleme serioase, din cauza sugrumării arterelor care aduc sângele la creier. Ca să nu mai vorbim de tot felul de

suprasolicitări ale cotului, mâinii și degetelor din cauza folosirii lor prea intense.

Adevărul este că schimbările din jur au efecte dăunătoare asupra sănătății și nu suntem deloc conștienți de gravitatea lor. Cu timpul, este posibil ca oamenii să-și dezvolte un gât nesfârșit, cum au cocorii, și poate și un deget foarte lung, ca misteriosul lemurian aye-aye din Madagascar.

În timpul meselor – mic dejun, prânz, cină sau chiar la o ceașcă de cafea – părem astăzi incapabili să nu ținem în mână aparatele iPhone, Samsung ori BlackBerry. Să fie oare acest obicei antisocial pe cale să continue sau chiar să ia o formă și mai rea? Și sunt oare cei care se plâng niște bieți veșnic nemulțumiți, rămași în urma vremurilor, care nu au de ales, ci trebuie să-și vină în fire și să accepte această schimbare dramatică a comportamentului social?

O, vai, evocați o imagine cât se poate de dureroasă, nici măcar în sânul familiei nu mai suntem astăzi capabili să stăm la masă fără deranjuri cibernetice. Părinții nu le mai pot interzice copiilor nimic, deoarece și ei folosesc acele device-uri. Tatăl se uită la mesajele lui de afaceri și poate și la cele legate de escapade cu amicii sau chiar și mai mult de atât; mama stabilește o întâlnire cu iubitul sau bârfește cu prietenele despre facelifturi și banii soțului ei; fiica își trimite pozele pe Instagram, se uită la pozele altora, obsedată de noii *boyfriends* și de idolii muzicii pop; iar fiul face glume cu amicii lui, se uită pe site-uri porno sau se ocupă de gaming. Cina nu mai este o adunare de oameni care mănâncă, ci o adunătură a membrilor unei familii care discută fiecare individual și în tăcere.

La fel se întâmplă și în oricare restaurant. Pun pariu că veți vedea mereu mai mult de jumătate dintre clienți

folosindu-și telefoanele mobile și chiar și cuplurile care mănâncă *à deux*. Cel mai tragic este că până și scurtele interludii, spre exemplu atunci când te urci sau te dai jos din avion, automobil sau barcă, se petrec tot cu un ochi îndreptat asupra telefoanelor sau tabletelor. La fel, când mergem pe stradă, când traversăm la intersecție sau stăm la coadă ori chiar când ne aflăm într-un cinematograful – ne lăsăm agasați de aparatura mobilă.

Mă tem că schimbarea dramatică a comportamentului social este mult, mult mai profundă decât am vrea să recunoaștem și nu dă niciun semn să se atenueze. Dimpotrivă, din ce în ce mai mulți oameni vor fi prinși în această horă, transformându-se într-un fel de zombi convinși că nu pot trăi dacă nu-și consultă device-urile care, încetul cu încetul, ajung să le guverneze viața. Cred că a sosit momentul să semnalăm apariția categoriei umane moderne de zombi ai telefoniei mobile. Pentru început, aș dori să îi nominalizez în categoria de zombificați pe soția mea și pe cei doi copii. Și ei probabil, la rândul lor, mă consideră tot un zombi, deși după părerea mea eu mă calific, în cel mai rău caz, doar la statutul de semizombi. Dar pentru cititorii noștri ar fi un joc foarte frumos: să-i identifice pe zombii mobilelor din vremurile noastre moderne. Mă tem că există miliarde de specimene.

Un prieten drag și amfitrion desăvârșit al unor dinner party-uri memorabile a rezolvat pacostea zombificării electronice de care oaspeții săi nu mai reușesc să scape: a achiziționat de la o firmă online din China un dispozitiv de blocare a telefoanelor mobile (probabil ilegal), care ecranează semnalele. Oaspeții lui constată cu stupeoare că nu au semnal și trebuie să se îndepărteze

la vreo sută de metri de bucătăria/sufrageria lui dacă vor neapărat să-și potolească pornirea nestăvilită de a rămâne conectați.

Într-adevăr dispozitivul de bruiaj electronic se dovedește foarte eficient pentru potolirea dependențelor, mai ales la petreceri. Pe deasupra, te și amuzi. Mai ales dacă îl iei cu tine în metrou și apoi urmărești cum își ies din fire cei din jur.

Însă aș vrea să propun o altă metodă, și mai eficientă. Este suficient să cumpărați o casă în zona rurală din Wales, Devon, Yorkshire Dales sau Northumberland. De obicei nu există semnal în cea mai mare parte a regiunilor rurale din Marea Britanie. Ori de câte ori merg la vânatoare în aceste părți, chiar și în Oxfordshire, nu reușesc să prind semnal. Mai arhaic decât în multe țări din lumea a treia, unde ai semnal puternic până și în deșert sau pe vârf de munte.

Nu am înțeles niciodată de ce guvernul britanic nu insistă ca firma care obține lungimi de undă pentru telefonie mobilă să înzestreze întreaga lor zonă de influență cu o rețea de amplificatoare GSM, indiferent de densitatea populației. În acest fel, va beneficia de acoperire întreaga țară. În Hong Kong avem o acoperire superbă. Chiar și în metrou și în tuneluri semnalul este suficient pentru ca vorbăreții cetățeni din Canton să sporovăiască în gura mare, așa cum le place lor.

O prietenă care tocmai ajunsese la mine în vizită a primit un apel telefonic, a răspuns și a continuat conversația cu cel care o sunase. Eu m-am prefăcut că nu iau în seamă, dar ea, când a terminat de vorbit, nu a schițat nicio scuză, a trecut la un alt subiect și în scurt timp a plecat. Ce părere aveți?

Cuprins

TEHNOLOGIE	9
Telefoane mobile	13
Tehnologia din casă	19
Internet	26
Social media	30
DECORAȚIUNI ȘI AMENAJĂRI INTERIOARE	33
Decorațiuni	37
Ultimele retușuri	44
Viața în lux	51
Dormitor.....	57
Living room	59
Sufragerie	63
Plante	65
SFATURI VESTIMENTARE	69
Accesorii	75
Accesorii de purtat la gât	78
Cum să te îmbraci pe caniculă	82

Ocazii speciale	86
La țară.....	90
Pantofi – maro sau negri?	92
Adecvat vârstei	95
CĂLĂTORIND LA NIVEL ÎNALT	99
Aeroporturi	105
Avioane	108
Hoteluri	117
RELAȚII	123
Întâlniri.....	127
Gesturi romantice	130
Căsnicie fericită	134
Prieteni	138
OASPEȚI ACASĂ	147
Situatii dificile – oaspeți.....	151
Situatii dificile – gazde	154
Weekenduri la țară	157
Daruri în semn de mulțumire	160
DINNER PARTIES	165
Lista de invitați	169
Planul de așezare la masă.....	174
Alcool.....	177
Conversație	182
Divertisment	187
Servirea la masă	190
Urgențe.....	192
Când este momentul să te retragi	194

ETICHETĂ	197
Daruri	201
Bune maniere la masă	205
Întâlniri și saluturi	210
Ieșit din scenă	212
Bacșiș	215
Corespondență	217
Maniere	222
BUSINESS.....	231
Cum să faci impresie prin ținută	235
Networking	240
Situații delicate	243

SAVOIR-VIVRE®

O colecție de formare și rafinare a personalității, *à la légère*, fără nicio declarație de intenție programatică.

Enciclopedii și alte lucrări capabile să corecteze micile imperfecțiuni și să răspundă la marile întrebări cu grație, umor și inteligență, pentru cititorii care își caută bucurii oneste într-o lume a speranțelor amânate.